

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.

Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Francia, Austria și România.

De când s'a aliat Francia cu Rusia în nădejdea, că cu ajutorul acestei din urmă își va răsbuna asupra Germaniei, care îi aplicase o lecțiune așa de dureroasă în războiul din anul 1870/1, cele mai multe foi franceze urmăresc cu o deosebită plăcere tot ce pare a fi spre stricăciunea Austro-Ungariei sau a celorlalte state din tripla-alianță. Ura lor nu se mărginește numai la aceste state, ci ea trece chiar și asupra României, care, după-cum se știe, încă e împrietinită — dar' nu aliată — cu statele din tripla-alianță.

La un nou atac îndreptat acum de curând într'o foaie franceză prin d-na Adam contra Austriei și României, a răspuns dl V. A. Urechia, marele Român de dincolo, și fiindcă răspunsul lui ne prezintă vederile bărbaților de stat român despre Austria și legătura României cu ea, îl aducem și noi la cunoștința cetitorilor noștri:

»Patriotismul a făcut din d-ta, d-nă, o inamică a Germaniei. Lucrul se poate înțelege, deși este regretabil în oare cari împrejurări. Dar' ceea-ce regret mai mult, este de a te vedea dorind disolvarea imperiului Austriei. Disparițiunea acestui stat din Europa îți pare de natură a servi intereselor Franciei.

Eacă un punct, în care sunt în complet desacord cu d-ta, doamnă, convins fiind din contră, că disparițiunea Austriei ar fi tocmai ceea-ce nu vrei

d-ta: triumful și sporirea imperiului german.

Francia a greșit greu la tratatul de Westfalia din 1648, când a luat Alsația și Lorena și a creat Prusia; crezând că cu aceasta ecuilibrează prea marea putere a Austriei. Azi Francia va face o nouă eroare, când, cu gând de a împușca Germania, va împinge pe Slavi și pe Unguri să lucreze la disolvarea Austriei.

Ca și d-ta, d-nă, noi Românii avem mari simpatii pentru Cehi și le dorim realizarea idealului lor național; ca și d-ta, noi am dori o Ungarie care să-și afle puterea și idealul în justiția și în egalitatea naționalităților cari o compun; dar' noi dorim un regat bohem și un regat unguresc federate cu Austria, ear' nu cu imperiul german și nu lucrând la desființarea imperiului Austriei. Dacă Austria n'ar exista, ar trebui s'o creăm, ca pe Dumnezeu cel bun al lui Voltaire... Acum nu la Viena, ci la Berlin sunt itele politice dela Budapesta.

Escelentul meu amic, dl Charles Loiseau, și el ca d-ta, d-nă, cere dăr-marea statului austriac, el în interesul Slavilor din Peninsula-Balcanică. Dar' dacă, ca și el, nu admit o Austrie mergând drang nach Osten, dacă, ca și el, aș dori să vedă Bulgarii, Sârbii, Albanezii, Grecii, Românii trăind în pace, federați, ear' nu neamici sau infeodați în politică panslavistă, care le va deveni fatală în viitor... eu cred că ved limpede în acest viitor, când doresc continuarea statului austriac; barieră naturală la întinderea lumilor germane și slave.

Da, nu ne trebuie o Austrie slavistoare, cum se arată că e în Bucovina,

unde favorizează pe Rutenii venetici în contra Românilor autohtoni, dar' este a o împedea de a deveni slavizată, când d-ta, d-nă, o împingi în brațele Rusiei? Nu astfel se poate asigura viitorul Franciei și al nostru, al popoarelor latine.

...Asupra unui pasagiu din »Parole française« nr. 18, în care doamna Adam scrie că Românii sunt infeodați la politica germană, pentru-că au un Rege din familia Hohenzollern, dl Ureche a răspuns cam așa:

»În calitate de Român și de amic devotat al Franciei, eu declar că nu există în România Români infeodați la germanism, la Hohenzollerni.

Da, noi avem un Rege eșit din această ilustră familie, dar' Carol I. este Rege al României și politica și simpatii națiunii române sunt politica și simpatiiile lui.

Relațiunile noastre cu lumea latină n'au fost nici-odată mai intime decât sub Carol I., care a încetat de a fi German din ziua în care a pus pe fruntea lui genială coroana românească. Amicul bun al Impăratului Francisc Iosif I. al Austriei face politică de pangermanism? Nu, doamnă, România, amica Austriei, nu este ante-garda germanismului, nici aceea a slavismului...

RUSIA ȘI AUSTRIA ÎN BALCANI. Austria se împotrivesc la construirea liniei Antivari-Cetinje, sub cuvânt, că e contrară tratatului dela Berlin. Dacă știrea se va confirma în mod oficial, se va vedea pentru toți ciocnirea intereselor austriace

FOITA.

Poesii populare.

Din Ghijasa-de-sus.

Culese de Basiltu Popa, învățător.

Foaie verde de stejer
Place-mi fata de boier,
Că-i cu șurțul de mătășă,
Toată ziua doarme-n casă,
Și-i cu șurțul de carton
Toată ziua doarme-n horn.

Săracă mândruța mea
Când trăia măicuța-sa
De mâncare-mi aducea
Lapte dulce ntr'o mârgea,
De mâncam și eu și ea
Si-noă tot mai rămănea.

Mândră când ti-i cununa
Să trimiți pe cineva

Pe-o foiță de alun

Ca să viu să te cunun,

Ca să-mi fii tu și finuță

Dacă mi-ai fost și drăguță,

Dacă m'am cununat

Peste masă-ăm închinat:

Toți mesenii să trăească

Pe finul să mi-l trăsnească,

Să rămăie fina fată

Să o iau eu de nevastă,

Să-mi rămăie fina mie

Să o iau eu de soție.

Așa-mi zic fetele zic,

Să mă nsor că sunt voinic,

Și nevetele îmi zic,

Să nu mă nsor că mă stric,

Batăr de m'aș și strica

Că eu tot m'oi însura.

Foaie verde bat-o bruma

De-aș putè vorbi cu ciurma,

Câte fete sunt acuma

Să vie să le culeagă

Că nici una nu-i de treabă.

Mândruța trage să moară

Pe vârful gunoiiului

De groaza războiului.

Vin-o tu mândruță n casă

Că punem boii să țeasă,

Cu doi boi ducem gunoiu

Patru-i punem la războiu,

Și voi lua biciul din cuiu

Și ti-oi da carne de puiu,

Și voi lua biciu ntr'o mână

Ti-oi da carne de găină.

Vino mândră să bem vin

Și-apoi să ne polecram,

Da tu mândră cum mi-i zice?

Da-ți voi zice păhărele

Dragul meu ibovnicile.

Da tu bade cum mi-i zice?

Da-ți voi zice albinuță

Draga mea ibovnicuță.

cu cele rusești din Balcani; se va vedea importanța declarațiilor făcute acum vre-o două luni de contele Goluchowski în sinul delegațiilor austro-ungare, că înțelegerea austro-rusă pentru menținerea unui statu quo în Balcani, n'a dat rezultatele la care lumea se aștepta; va înțelege ori-cine însemnătatea luptei ce se dă acum în Orient între Austria și Rusia pentru dobândirea unei hegemonii politice și economice în toate statele balcanice; se va lămurii pentru toți imensa însemnătate a încercării diplomatice rusești de a dirigia de pe teritoriul României acțiunea ei în Orient prin editarea unui ziar ruso-francez, crearea unei mari bănci franco-ruse în București cu ramificații în Sârbia, Bulgaria și Muntenegru.

Nou plan de cutropire evreiască. Partea nord-estică a Ungariei e putredă de Jidani. Galiția a produs acele nenorocite ținuturi cu mii de lipitori, cari sug sângele sârmanului popor. Și în loc ca guvernul ungar să pună stavilă odată acestei pustuitoare invasiuni de Evrei și pe cei, cari ruptoși și flămânzi, fără nici un căpătâiu, trec Carpații și se așează prin Marmăția și comitatele vecine, să-i treacă cu șupa înapoi, vedem, că societăți s'au înființat cu scopul anumit să planteze sistematic pecinginea iudaică în nord-ostul țării. Anume »societatea maghiară (?) a industriașilor și agricultorilor israeliți«, și-a pus de scop câștigarea de pământ și introducerea Jidanilor în cultivarea pământului, în agricultură. Astfel nu-i destul, că Jidani au supt bietul popor până la os prin înșelătorile lor, acum vreau să-i iee și pământul de sub picioare! Nu-i mirare deci, că zilnic pleacă sârmanii locuitori din acele părți spre America.

DEMONSTRAȚIUNI NAȚIONALISTE. Conflictul dintre Cehii și Nemții din Boemia a început din nou. Un mare număr de Cehi a percurt una din seriile trecute străzile orașului Pilsen, au spart ferestrele deputatului Schreiner și au devastat restaurantul Pilsenhof. — În Lemberg studenții poloni au aranjat o sărbătoare în memoria eroilor dela 1848. După sărbătoare, studenții au luat calea spre monumentul Goluchowski să demonstreze, dar' poliția a înconjurat statua și a împedat pe demonstranți să se apropie de ea. De aici publicul în cântece naționale polone s'a depărtat.

Partid agrar în Ungaria. Presa jidano-maghiară din capitala Ungariei atacă în mod foarte violent pe contele Károlyi Sándor, care pentru noile alegeri dietale a eșit pe față cu devisa agrarismului. Károlyi e conducătorul agrarilor, vocea lui va afla răsunet în țară, și epistola lui adresată alegătorilor din Göncz, cari i-au oferit mandat pentru ciclul viitor, va afla o mulțime de aderenți și în alte cercuri electorale. De aici se explică furia Jidanilor contra lui Károlyi. În această mișcare Jidani văd un pericol pentru

omnipotența mercantiliștilor, cari singuri vreau să aibă în mână destinele Ungariei și pe viitor. Avă-vor Maghiarii țărfa necesară să înceapă odată lupta de emancipare economică contra Jidanilor-mercantiliști, alegerile viitoare vor arăta.

ÎNTÂLNIREA DLUI D. A. STURDZA ȘI PRINȚUL MOȘTENITOR AL GRECIEI. O telegramă particulară din Viena aduce știrea, că în cercurile politice și diplomatice din capitala Austriei se comentează foarte viu întâlnirea care a avut loc zilele acestea, în fabrica de tunuri a lui Krupp din Essen (Germania), între primul ministru român D. A. Sturdza și prințul moștenitor al Greciei, comandant suprem al armatei grecești.

Se pretinde că această întâlnire ar fi fost întâmplătoare, totuși în cercurile inițiate i-se atribuie o deosebită importanță și se crede că ea a fost preparată într'un anumit scop. Se spune că tema convorbirii dintre prințul moștenitor al Greciei și primul ministru român au fost chestiuni privitoare la armamentul armatelor celor două țări.

Francia și Bulgaria După lungi negocieri și în urma întrepunerii Rusiei, băncile franceze s'au hotărât în fine să acorde Bulgariei un împrumut de o sută milioane capital nominal, cu 5% și cursul emisiunii de 81. Împrumutul este garantat cu venitul monopolului tutunului. Sindicatul bancherilor va institui la Sofia o comisiune de supraveghere și control a administrațiunii monopolului de tutun. Clausula aceasta este cea mai grea condiție, este cea mai împovărătoare moralmente, căci este admiterea controlului unui staț străin în toată acceptațiunea cuvântului. Multă vreme va resimți principatul bulgar urmările condițiilor actualului împrumut, care leagă Bulgaria tot mai mult de sfera de influență a alianței franco-ruse.

Adunarea generală a „Societății pentru fond de teatru român” în Șimleu.

Zilele de 1, 2 și 3 August au fost zile de sărbătoare pentru mândrul Sălăgiu, căci i-a fost dat să primească cu dragostea de oaspeți, ce totdeauna l-a caracterizat, pe membrii și binevoitorii »Societății pentru fond de teatru român«, cari din nou s'au adunat la Șimleu ca să chibzuiască cum să se apropie și mai mult de ținta dorită de toți Români: Teatru național român.

Sedința I.

Primirea, ce li-s'a făcut oaspeților sosiți din toate părțile țării, a fost plină de entuziasm. În ziua primă, după serviciul bisericesc și după alegerea comisiunilor, a cetit dl profesor Sulică din Brașov conferența sa despre »Inceputul literaturii dramatice și activitatea diaco-

nului Coreși«, secerând aplausele publicului asistent. La banchetul de după amiază au participat 150 de persoane. S'au ținut toaste însuflețite pentru împăratul, presidentul Vulcan, comitetul aranjator, Românii sălăgeni, badea George (Pop de Băsești), Dr. Lucaciu și G. Dozide, pentru dragostea între frați etc.

Sedința II.

În ședința a doua s'au cetit telegramele de salutare sosite din toate părțile și raportul casei. Totalul averii societății până la adunarea din Șimleu este de 286 mii 289 cor. 25 bani.

Comitetul a fost însărcinat, ca la timp și în loc potrivit să concheme adunarea generală în sensul §-ului 21 și până atunci să prepare și să adune materialul trebucios.

Urmează apoi raportul comisiunii pentru înscrierea de membri noi — făcut de dl Gavr. Trif.

Conform acestui raport, la adunarea din Șimleu s'au scris:

7 membri fondatori cu câte 200 cor, și adică: »Silvania«, Andreiu Cosma, director de bancă (Șimleu), Nicolae Nyilvan, director de bancă (Șomcuta), »Sălăgeana«, George Lazar, avocat (Arad), Demetriu Suciu, director de bancă (Jibou) și Sarkady (Oradea-mare).

2 membri pe viață cu câte 100 cor.: Vicarul Alimpiu Barboloviciu și avocatul Vasiliu Pop. Și apoi 25 membri ordinari anuali cu 250 cor., precum și mai mulți membri ajutători (cu 110 coroane).

În total s'a încasat la Șimleu suma de 2003 cor.

Fiindcă o mare parte din listele distribuite pe la sate pentru înscrierea de membri n'au intrat încă până acum, e nădejde că suma taxelor de membri se va înmulți încă cu vre-o mie de cor.

Satorirea locului pentru proxima adunare generală a rămas în sarcina comitetului.

Espirând mandatul comitetului, adunarea sub presidul ad hoc al Rv. vicar Barboloviciu — alege cu unanimitate și cu entuziasm în comitet pe un period de 3 ani pe următorii:

President Iosif Vulcan. V. president Virgil Onițiu. Cassar Petra-Petrescu. 2 secretari: Vasile Goldiș și Dr. Iosif Blaga din Brașov.

Membri în comitet: George Dima, Emanuil Ungurian și Dr. Iosif Blaga.

Epuisată fiind ordinea de zi, presidentul mulțumește în alese cuvinte atât publicului dela ședințe cât și găzduitorilor neîntreцуți, fraților sălăgeni — și apoi la 1 oră d. a. închide ședința. Presidentului și comitetului i-a mulțumit apoi dl adv. Vasile Pop.

Concertul, teatrul, petrecerea de vară.

Tinerimea română sălăgiană a aranjat Joi seara în sala teatrului orașenesc un concert cu program variat. Pe bină s'au produs d-șoarele Adela Trifu, Cornelia Mariu, Virginia Gall, Rea S. Langa, d-nii Virg. Pop, Sig. Pop, Victor Maruș și S. Barboloviciu. Aplausele cele mai calde le-au deslănțuit doina, cântată de d-șoara Gall. Toți ceilalți

'și-au avut partea lor la aplauzele celor de față.

După concert s'a jucat piesa »Idil la țeară«. Debutanții, d-soarele R. S. Langa, El. Hendrea, Lud. Fărcașiu și d-nii Al. Aciu, A. Simonca, A. Sabo, A. Mircea și I. Moldovan au fost răsplătiți cu aplauze frenetice.

Vineri seara a aranjat tinerimea sălăgiană o prea frumoasă și bine succasă petrecere de vară, în pavilionul improvisat în promenada orașenească.

Începută pe la orele 8 seara, această vială și mai pe sus de toate românească petrecere a desfășurat inimile celor de față până în d'albele zori.

Hori și Ardelene, Valsuri și Cadriile, dar' mai ales mândre Romane și sprintene Sërbe s'au perândat de seara până dimineața.

La petrecere a luat parte un public numeros și distins.

Espositia.

Sub întreagă durată sărbătorilor dela Șimleu a stat la dispoziția publicului o prea frumoasă espositie de lucruri de mână, aranjată de »Reun. femeilor române din Sălăgiu și Chior« cu concursul »Reun. fem. române din com. Hunedoara«.

Deosebitul merit al aranjării espositiei dela Șimleu îl au Spect. D-ne Maria A. Cosma, presidenta și d-na ved. Vicaș, v-pres. reun. sălăgene-chiorene, precum și Spt. D-nă Elena Hosszu-Longin, presidenta »Reun. fem. din com. Hunedoara«.

Încheiere.

Sâmbătă, în ziua a treia a sărbătorilor o parte din oaspeți au plecat acasă, alții au făcut excursiuni în jurul Șimleului și la mormântul nemuritorului Simeon Bărnăușiu.

Din România.

Flota rusească în România.

Duminecă la 6 ore dimineața a sosit în portul Constanța escadra rusă a Mării-Negre. Consulul și viceconsulul rusesc s'au dus pe vaporul de război »Sinope« și au salutat pe viceamiralul Hildebrand. La sosire »Sinope« a slobozit 21 de tunuri, la cari au răspuns bateriile de pe țărmure. Încrucșătorul român »Elisabeta« a salutat pe viceamiralul rusesc cu 17 bubuituri de tunuri, la cari a răspuns »Sinope«. După aceea căpitanul Dimitriade s'a dus pe »Sinope« și în numele marinii române a salutat pe viceamiralul rusesc. Căpitanul a fost întâmpinat pe vapor cu imnul național român.

Mai târziu s'a dus pe vaporul admiralului rusesc și comandantul marinei române, Corlinschi, care încă fu primit cu imnul național român. Pe »Sinope«, fiind ziua onomastică a țarevnei văduve Maria Feodorovna, s'a celebrat serviciu divin. Toate vapoarele române au arborat stindarde. Atât »Sinope« cât și »Elisabeta« au dat 21 lovituri de tunuri. Orașul Constanța a fost împodobit cu steaguri române și rusești. Viceamiralul rusesc a fost și la Sinaia, la curtea regelui.

DIN LUME.

Italia și statele slavice din Balcani.

La știrea, că două vapoare de război austro-ungare ar fi fost trimise la coastele Albaniei, cu scopul — se zice — de a observa mișcările flotei italiene, ziarul »Nowoje Wremja« pledează într'un articol pentru alianța Italiei latine cu statele slavice din Balcani, care alianță ar contrabalansa influența austro-ungară în Balcani. Rusia — scrie numitul ziar — trebuie să spriginească Italia în direcția aceasta.

Lupta pentru limbă pe insula Malta.

Un conflict a izbucnit între ministrul coloniilor engleze Chamberlain și între corpurile legiuitoare ale insulei Malta. Dela ocuparea insulei acesteia de către Englezi limba italiană a fost totdeauna egal îndreptățită cu cea engleză. În anul 1899 însă Chamberlain ordonă după un restimp de grație de 15 ani, că numai limba engleză se folosească ca limbă oficială. La această parlamentul Maltei, care jumătate constă din membri aleși, refuză a vota budgetul. Chamberlain a stabilit acum cheltuielile insulei prin ordin regal. Poporațiunea italiană a Maltei este din cauza aceasta foarte iritată. Se așteaptă ca guvernul italian să facă o reprezentațiune în contra procedurii lui Chamberlain.

Burii și Englezii.

Chamberlain, pricinuitorul crimelor din Africa-de-sud, a ținut o vorbire, în care a asemănat pe Buri cu tâlharii, pentru-că nu voesc să se supună. Aceasta asemănare a indignat pe Buri așa de tare, încât îi va face și mai îndrăgii întru apărarea neatirării lor.

Bătrânul Krüger a declarat, că vrea să plece la Africa, unde să-și sfârșească viața în mijlocul luptătorilor buri. După-cum se vestește, ministrul-president din Holanda va lucra pe cale diplomatică, cerând și concursul altor puteri, ca Krüger să poată ajunge în Transvaal fără să fie împedat de Englezi și slugile lor portugeze.

Ce destrăbălare e în ministerul de război englez se vede și de-acolo, că generalului Roberts i-s'au votat peste 2 milioane coroane remunerație pentru »isprăvile« lui, pe când soldații englezi, cari după cum se știe slujesc pe bani, nu și-au primit plata de luni de zile, așa că la mulți dintre ei le sunt amenințate familiile (parte mare din ei sunt însurați) să moară de foame.

»Hamb. Ztg.« aduce știrea, că comandantul Beyer cu 3000 de Buri e gata să năvălească pe teritor portugez. O trupă de 500 de Buri a și trecut granița la Komatiport.

SCRISORI.

O comună harnică.

Colnio (Bănat), în August.

Văzând că cu bucurie publicați în prețuita noastră »Foaia Poporului« — veștile bune despre înaintarea unei comune

românești — vă rog a-mi permite a descrie în termeni mărginiți și despre comuna noastră Colnic, despre care multe bune se pot zice.

Ea e așezată într'o vale frumoasă încunjurată de dealuri, între opidele Reșița-montană și Bocșa-montană. Are 340 case, care mai toate sunt zidite înalte, având câte două odăi, și acoperite cu țigla și chiar și cu tinichea. Casele sunt puse în rând, încât la prima vedere se pare a fi un mic orașel. Locuitorii sunt toți Români gr-or. și sunt niște oameni foarte sîrguincioși, iubitori de cultură și ascultători de conducătorii lor. Pământ au puțin, dar' acela îl lucră cu toată rîvna. Se mai ocupă în mare grad cu economia de vite și pomăritul. În acest ram de economie sunt admirați de mulți străini și poamele lor sunt foarte căutate. Până înainte cu câțiva ani veniau neguțetori străini cu deosebire Jidani să cumpere cireșe, mere, pere și prune, ca să le exporteze în piețele din Timișoara, Arad, Budapesta etc. La îndemnul vrednicului preot Petru Ieremia, s'a dezvoltat în ei simțul de speculațiune și acum înșiși își vînd produsele lor în piețele sus numitelor orașe.

Femeile lor încă sunt foarte muncitoare. De primăvara până toamna luoră în rînd cu bărbații lor la câmp, la pădure etc., ear' peste iarnă cu furca și războiul își îmbracă casnicii, așa încât rar se ved oamenii mai bine îmbrăcați de cum sunt Colnicenii.

În mijlocul comunei e așezată sf. biserică, o zidire pompoasă acoperită $\frac{1}{2}$ cu aramă, $\frac{1}{2}$ cu țigla, ear' turnul cu tinichea. De-a stînga bisericii e școala băieților și cancelaria comunală, ear' peste drum este școala de fete.

Înainte cu 15 ani biserica avea un capital neînsemnat, — de fundațiuni nu era nici vorbă. Însă de când Dumnezeu a invrednicit comuna noastră a sta sub păstoria vrednicului preot Iosif Ieremie, și de vre-o 8 ani și sub păstoria prea demnului d-sale fiu și preot al nostru Petru Ieremia, averea sf. bisericii a sporit în mod uimitor.

Astăzi sf. biserică are:

a) Capitalul sf. bisericii 11.965 cor. 92 bani; b) fundațiunea școlară și Miloșe 1100 cor.; c) fundațiunea Paștilor 100 cor.; d) fund. Moise Todor Mărian 200 cor. Peste tot 13.365 cor. 92 bani.

Afară de aceea s'a mai spesat tot din capitalul sf. bisericii:

Pentru repararea școlii de fete, și acoperirea cu tinichea 1154 cor. Pentru îngrădirea sf. bisericii 1800 cor. Totodată e în prospect, ca în anul viitor să se repareze și școala băieților. La îndemnul bravilor nostri preoți Iosif Ieremia și Petru Ieremia, s'au mai făcut și următoarele lucruri prin colectare:

Înainte sf. bisericii s'a ridicat cu 520 cor. o cruce frumoasă de piatră cu inscripțiunea: »Buna înțelegere e putere neînfrîntă«; pe hotarul comunei o altă cruce de piatră cu 320 cor. Pentru repararea sf. cruci dela »comandă« s'au colectat 320 cor. Biserica în lăuntru e foarte frumos împodobită tot la îndemnul bravilor nostri preoți prin daruri benevole.

La școala băieților e învățător Antoniu Șabin, ear' la școala de fete e învățătoare Maria Drăgan. Ce privește progresul d-lor cred, că fiind învățători îmbetrâniți în comuna noastră și-au împlinit totdeauna chemarea lor.

Epitropia parochială încă e compusă din bărbați vrednici, precum e: Costa Careba, Ioan Crina, Damaschin și Ioan Todor.

În privința administrației încă stăm foarte bine, având și în fruntea ei bărbați vrednici, precum este bravul și neobositul nostru notar George Crăciun, care în calitate de președinte al comitetului parochial a conlucrat dimpreună cu d-nii preoți la înaintarea comunei noastre pe terenul bisericesc și școlar. Apoi Ioan Voin, jude și Ioan Lupșa, vicejude încă sunt bărbați cari își împlinesc foarte bine chemarea lor.

Înainte Colniceni! căci aveți conducători vrednici, cari vă conduc pe calea adevărată. Ascultați și mai departe de conducătorii vostri, căci ei vă voesc binele vostru.

Ear' d-lor voastre, bravilor conducători, vă poftesc zile îndelungate spre a conduce și mai departe comuna Colnic spre bine și propășire.

Unul din cei mai mici.

Sârbii.

Între multele popoare, cari s'au icuit în țările locuite de Români, sunt și Sârbii din Bănat și Bacșoa. Frații de-ai lor mai locuiesc în Sârbia, Bosnia, Herțegovina, Dalmația, Croația și Slavonia, așa că socotindu-i pe toți la un loc, căpătăm un număr de 6½ milioane suflete, aproape jumătate câți Români suntem. Cei mai mulți Sârbi sunt de religie gr.-or., numai Croații sunt rom-catolici.

Sârbii din Bănat sunt veniți acolo după nefericitul războiu cu Turcii la anul 1690. În urma războiului din 1739 au mai venit un roi, care a întărit mult pe cei veniți cu 50 de ani înainte. Până la anul 1791 formau un stat în stat, având drepturi deosebite și numai dela datul acesta au fost făcuți egali în drepturi și datorințe cu ceilalți locuitori.

Satele Sârbilor se deosebesc puțin de-ale Românilor conlocuitori. Păreții sunt din cărămizi de lut, la multe case din nuiele, coperișul e de paie. Fumul ese pe o gaură din pod, prin care intra ploaie și zăpadă. De multe-ori locuiesc la olaltă cu porci, viței și găini. Se înțelege, că și la ei sunt multe deosebiri în privința aceasta: cei bogați, apoi neguțătorii au alte întocmiri. Peste tot sunt multe sate sârbești foarte bogate, ai căror locuitori știu să-și îndulcească viața.

În general, Sârbul e mândru și în-căpăținat. O însușire foarte frumoasă a lor e dragostea către familie, îndeosebi dragostea între frațini. Fiecare fată se uită la fratele ei ca la un erou, ear' acesta iubește pe sora sa din tot sufletul. El îi este cel mai tare sprigin în viață și curățenia ei feciorească este mândria lui.

Sârbii au mai toți păr negru și ochi întunecați, umerii obrazilor eșiți și

mustăți groase. Femeile au fețe regulate, dar' nu sunt așa frumoase ca Româncele.

În țările stăpânite până bine de curând de Turci poartă Sârbii fes pe cap și se îmbracă în haine groase de lână. Cei din Bănat au căciuli și pălării ca și Românii și se îmbracă și în haine de pânză.

Sârbilor nu le prea place plugăria, căci se ocupă mai mult cu economia de vite, cu cultura viței de vie și cu pomăritu'. Suprafețe chilometrice sunt acoperite cu pruni, din ale căror fructe produc vestitul sliboviț. Tot ei trimit în întreaga Europă prunele uscate și licitarul (mierea de prune).

Sârbul, care aspiră la domnie, se face de regulă jurist sau soldat. Cei mai aprigi oficeri din armata austriacă nu sunt arare-ori Sârbi. La meserii nu se prea aplică, numai barbieri sunt foarte mulți. De te-ai rade în Timișoara ori în Arad, în Sibiu ori în Graz, în Viena sau în Pesta, poți fi sigur, că în cele mai multe cazuri briciul îl poartă pe pielea ta un Sârb.

Inteligența sârbească e foarte numeroasă, școalele dela orașe sunt pline cu băieți veniți dela țeară. Un lucru foarte frumos e la ei, că »domni» nu se deschilinesc de țărani, din sinul căroră au și eșit mai toți.

Despre obiceiurile sârbești s'ar pute scrie foarte mult. Cele religioase seamănă mult cu ale noastre, ceea-ce nici nu e de mirare, fiind de aceeași lege cu noi. Dintre toate obiceiurile cele mai interesante sunt la căsătorie.

Când cred părinții, că i-a sosit flăcăului lor vremea să se însoare, adună cu încetul tot ce-i trebuie, ca să împlinească obiceiurile. Se îngrijesc și de daruri bogate, pe cari trebuie să le dea viitoarei lui mirese, fraților, părinților și neamurilor ei. Flăcăul însuși se îngrijește, ca să hrănească bine o păreche de cai, căci cu cai slabi nu l'ar lua nici o fată. După ce s'au făcut toate pregătirile acestea, se informează neamurile, în care sat s'ar afla o fată de măritat, care să aibă și o zestre bună. Mătușile și celelalte neamuri femeiești ale junelui află în curând, și într'o bună dimineață iau căruța, așează în ea cele mai bune perini, ce le au, împodobesc caii cu năfrâmi frumoase și pleacă la peșit. Înainte de plecare însă cântă mai multe versuri și apoi aruncă pe cei din căruța mâța. Dacă aceasta se prinde ou ghiarole de hainele cuiva dintre ei, e semn bun, căci și fata se va face o nevastă »lipicioasă».

Junele peșitor, care mână caii, e îmbrăcat cu un cojoc galbin, nădragi vineți și o cămașă tivită cu fir de aur, pe cap are o pălărie împodobită cu flori de boltă și cu frunze. În buzunar are 16 galbini (sau cel puțin 6), cu cari vrea să-și cumpere mireasa. Ajunși la locul cu noroc, sunt primiți de părinții fetei aceasta le aduce beutură și apoi ese afară, flăcăul după ea. Ei se duc amândoi într'altă odaie, ori apoi în șură sau în grajd, unde stau de poavești. Dacă se plac, intră amândoi în casă; intrând numai unul, e semn, că nu s'au înțeles.

Fiind înțeleși, dă tinărul viitoarei sale mirese darul și apoi se încep per-

tractările. Dacă s'au înțeles »betrâni», se statorește ziua de »vedere», căci părinții fetei vreau să vadă, cui și unde își »vând» fata. Când cu »vederea» se încep deja petrecerile: părinții fetei primesc dela ai junelui prețul »cumpărării», care se compune din 100 florini, o haină de mătășă, salbă cu galbini, cercei de aur, păpuși, cojoc, o cărpă mare, niște cisme pentru fratele miresei etc., și apoi se pun pe chef. Se hotărăște apoi ziua »logodnei», care se face în prezența preotului. La logodnă eară e masă mare. Urmează apoi ziua, în care se i-se de fetei »cununa de mireasă», dăruită de mire. În ziua aceasta e angajat deja și cimpoieșul și se adună vre-o 2-3 căruțe de oaspeți, cari vin cu cununa la fată. Mirele nu e între ei. Prietenele miresei îi dau cununa așezată pe un colac mare și cântă cântece potrivite. Mireasa dăruiește la toți oaspeții câte ceva, ear' acestia îi dau în schimb bani. Înprăvindu-se ceremonia, se pun la masă.

Numai după-ce a trecut bietul mire prin toate acestea, se statorește ospetul nunții, care durează și câte 8 zile, aruncând familia în datorii, la cari plătesc unii toată viața. Cununia se face de regulă toamna. Mirele chiamă, cu ploșca, la nuntă toate neamurile miresei, tatăl mirelui neamurile lui. Cei trimiși de mire ca chemători în sate mai îndepărtate, se întorc de multe-ori cu căruța plină de daruri: mânzi, viței, porci etc. Deja în preseara zilei de cununie se adună oaspeții și-și petrec cu cântece și joc până-când se fac florile, cu cari se împodobesc caii în dimineața următoare. Până-când nu s'a luminat de ziuă, pregătește soacra pentru mire o scaldă caldă, ear' mamă-sa îi dă tot felul de lucruri descântate pe care trebuie să le poarte în tureacul cismii până se va vedea cununat. Înainte de-a pleca la biserică, mireasa o șterge la o prietenă, unde se îmbracă. Ea trebuie deci căutată și prietena ei n'o lasă până nu-i plătesc ceva. Tot așa se perde și mirele. Trecând toate acestea, își iau mirii sănătate bună dela părinți, plângând cu toții și rugându-se de iertare pentru cele-ce au greșit în viață. Vornicul mai înfășură capul miresei cu un flor alb și pleacă la biserică. Slujba e ca și la noi. După cununie se așează la masă. Aici se țin vorbiri lungi, în cari vorbitorii își bat joc de mire, mireasă și de oaspeți dar' toate-s fără supărare. După masă se pun la joc, care ține până seara. În locul horei noastre au pe »colo». Urmează apoi rămasul bun al miresei dela părinți, care se face între lacrimi și cântece.

Toată nunta petrece pe însurăței în satul mirelui, unde în seara cea dintâi nu se face ospet mare. Însurăței se retrag în odaie, vornicul ia o oală mare pe care o aruncă în ușa strigând: »aspucnie (să se spargă)». Toți se depărtează, ca să vină apoi a doua zi eară. Jocul și veselă ține până-ce mai e răchifu și mâncare în casă, și numai după-ce s'au isprăvit acestea, pleacă acasă.

Sârbii sunt un popor, care ține cu tărie la limba, legea și obiceiurile lui, ceea-ce le este spre mare laudă.

nemotivată se susține acest obicei urit, — care e criminal și lipsit de orice cunoștință, fiindcă propagă cel mai mare dușman al omenirii: tuberculoza. Congresul din Londra face apel și avertisează lumea, să delătore pe o cale oarecare pericolul răspândirii boalei prin scuipare. El recomandă bolnavului un vas acomodat de sticlă, care să-l poarte cu el. Congresul protestează viu în contra trenii (șlepuului) femeilor, care prin răscolirea pravului încă este un propagator periculos al boalei.

Tuberculoza se propagă tare în locuințele nesănătoase și îndesuite. În urma aceasta congresul din Londra face atente comune, orașele și în general statele, de-a edifica locuințe și ateliere sănătoase. Un mare rol joacă în combaterea boalei aerul și razele solare. Păgubitor este alcoolismul, fiindcă predispune organismul omenesc la primirea boalei.

Congresul propune denunțarea fiecărui cas de tuberculosă. La orice alte boale contagioase denunțarea e obligatorie, de aceea e firesc, ca și la tuberculosă, boala cea mai periculoasă, să se enunțe obligativitatea denunțării. Numai pe calea aceasta autoritatea poate să țină seamă de bolnavi și să se îngrijească de apărarea, transportarea bolnavului grav, desinfectarea locuințelor etc. Congresul enunță mai departe, că trebuie înființate sanatorii și spitale, ori secții deosebite în spitale pentru tuberculoși.

PARTEA ECONOMICĂ.

Folosul și dauna paserilor.

Motto: Priviți la paserile cerului, că nu seamănă, nu seceră, nici nu string în jignițele lor și Dumnezeu totuși le poartă de grijă. Evang. Mateiu c. 60. 26.

Sub titlul de mai sus a apărut în editura ministrului de agricultură o carte de 18 coale de tipar, cu 100 figuri și 83 specii de paseri, scrisă de Otto Hermann, pe care o poate căpăta de

— Ce-i muierea! gândia Ioan. Ia o pisică vicleană! Dar' și el, mai din dragoste, mai cu prefacere, îmbrățișă pe Acsinia.

— Frumos! — zice femeia; — frumos! Șapte ani departe de mine și nu 'mi-ai scris măcar: negri 'ți-s ochii!... Nu mai știam de ești mort ori viu!

— Da tu 'mi-ai scris?

— Ce mincinos!... Tata 'ți-a trimis peste 20 de răvașe și n'ai răspuns la nici unul.

— Pentru-că nu le-am primit.

— Ce zici? Apoi tata pune pe răvașe numele tău: Ioan Dudău.

— Apoi toți mă știu în oaste cu numele Ioan Istețul... Și unde trimiteați voi răvașul vostru?

— Scriam noi pe răvaș: să se trimită unde o fi soldatul Ioan Dudău, la regimentul lui... Da 'ți-o fi foame, Ionică... Cînat-ai tu astă-seară?

— Ba zău nu...

cinste fiecare învățător, preot sau notar, care se va adresa prin o corespondență la despărțământul al VI-lea din acel minister. Cuprinsul acestei cărți vom să-l facem pe scurt cunoscut și cetitorilor »Foi Poporului«.

În partea primă se cuprind proverbele, ce le zice poporul cu privire la paseri. În limba maghiară se înșiră o mulțime proverbe de acestea, dintre cari la noi sînt cunoscute mai cu seamă următoarele:

»Porumbul fript nu zboară în gura nimănui. Corb la corb nu-și scoate ochii. Nu va mai auzi cucul cîntînd. Știe mai mult puiul ca cioara. Vrabia-i tot puiu, dar' dracul o știe de cîndu-i. Urită pasere e aceea, care-și spurcă cuibul cu ciocul ei. Înzădar se scaldă cioara, căoi tot nu se face lebedă. Paserea mălaiu visează« ș. a. m. m.

În partea a doua se cuprinde înțelesul din graiul paserilor, cum ar fi la noi: Cucurigu! boieri mari, dați punguța cu doi bani«.

În partea a treia se tractează despre folosul paserilor în deobște, ear' în partea a patra se tractează despre vieața familiară a paserilor și despre graiul lor din familie; în partea a cincia se tractează despre călătoria paserilor; în partea a șesea despre nutrirea lor din partea omului, ear' în partea a șeptea se numesc deosebitele paseri, pe cari le cunoaște poporul.

În partea a opta se descrie fiecare specie de pasere, arătîndu-se totodată și folosul fiecăreia deosebit. Partea aceasta vom să o facem cunoscută mai de aproape și cetitorilor nostri. Așa vom începe cu:

Vulturul, care se mai numește și regele paserilor, aduce folos omului prin aceea, că consumă toate mortăcinile (hoiturile), pe cari le află împrăștiate pe câmp și numai cînd nu află de aceea își ia refugiu la pradă vie, care constă din pui de iepuri, caprioare, vulpi, lupi, miei ș. a. Vulturul cu grumazii pleșugi se numără între paserile folositoare, ear' cel cu pene pe grumazi între cele stricacioase.

Uliul consumă o mulțime de șoareci, șopârle și șerpi, dar' fiindcă uneori omoară și mîncă și puii, ba câte-

odată chiar și găinile mai mari, se numără între paserile stricacioase.

Vindereul consumă numai la o mîncare câte 20—30 de șoareci de câmp. Afară de acestia mai consumă sumedenie de omide, insecte și ouăle acestora. De aceea cu drept cuvînt el e numărat între paserile folositoare.

Buhele, cari sînt de mai multe specii și mărimi sînt cele mai folositoare paseri economului, de oare-ce de cînd înserează, pînă dimineața cînd se creapă de ziuă nu fac alta decît prind șoareci, insecte și fluturi de noapte. Aceasta o pot face ele cu atît mai virtos, cu cît au penele moi și astfel nu fac iarmă prin sborul lor. O păreche de buhe e în stare într'o singură noapte să prindă și să ducă în cuibul lor câte 11 șoareci de câmp și pînă la 100 insecte și fluturi de noapte. Buhele încă se numără între paserile folositoare economului.

Corbul este o pasere, care răpește mai cu seamă ouăle și puii altor paseri mai mici de prin cuiburi, ear' cînd nu află de acestea caută și mortăciuni, pe cari le mîncă cu plăcere ca și vulturul. El mai consumă și mulțime de vermi și insecte pe cari le poate prinde de pe pămînt. Afară de acestea îi place să răpească și să ducă în cuibul seu tot felul de obiecte scilicicioase, precum sînt: banii, inelele, sculele scilicicioase ș. a. Corbul încă se numără între paserile stricacioase.

Cioarele și cioicele se numără de asemenea între paserile stricacioase; fiindcă fac daună însemnată economului în cucuruzul sîmănat primăvara și toamna pînă-cînd se coace, dar' ele aduc și oare-care folos prin aceea, că stîrlesc o mulțime de omide și insecte de pe fînațe și după brazdele plugului, unde se pot vedea adese-ori cu prilegiul aratului.

Tarca (coțofana) încă se numără între paserile stricacioase, fiindcă răpește ouăle de prin cuiburile de găini și de pe la alte paseri, dar' ea aduce și oare-care folos prin aceea, că stîrpește o mulțime de insecte, omide și vermi.

Cucul se numără între paserile folositoare economului, de oare-ce el mă-

— Cum o veni tata o să cinăm... Că uite, clocotește mălaiul proaspăt și galben ca aurul în cîuan...

Și așa grîind, Acsinia, cu mânecele cămășei suflecate pînă în betele altitelor, întinse peșchir curat pe mîsuța cea rotundă și așeză trei tîcămuri, linguri de tisă ca la zi de sîrbătoare, cană de sticlă înflorite dela moși...

Numai ce se deschise ușa și intră ear' popa... cu pricina... Cînt vîzdu pot-capul ivindu-se pe ușa, Ioan și puse mîna pe cuțit... Noroc că popa intră cu fața spre Ioan.

— Vai! ce era să fac, — strigă Ioan, lăsînd să-i cadă cuțitul din mîna... — E socrul meu!...

Dascălul de acum șapte ani, era acum călugăr și popă.

Vezi ce bine-i prinse lui nea Ioan Dudău sfatul cel de a treilea al căpitanului Gloanță? Dacă el, din aluniș, dădea zor la cuțit, așa-i că Ioan Dudău se făcea ucigaș de socru?... Temnița îi știa de oase!...

Mirarea popii Onofrei fu mare vîzînd cuțitul căzut din mînile lui Ioan, dar' bietul liberat mărturisî tot gîndul lui cel rău.

— Măi Ioane, ce te credeai tu cu panchițele ălea dela București?

Și părintele îmbrățișă pe Ioan și-l binecuvîntă.

Ear' Ioan nu mai isprăvia de lăudat sfaturile căpitanului, măcar că nevasta lui zicea: »pecat, Ionică dragă, că ne-ar fi prins bine cei 600 leușori!... Sfaturi și zicători învață omul dela moși și strămoși, nu pe 600 lei... Ei, da potim la masă!...

Se puseră la masă. Mămăliguța fumega ca cădelnița popii la Paști... Popa scoase un fedeleș mîndru închistrit, cel care umblase roată la masa dela nunta Acsiniei și în care părintele acum ținea vin de cel-ce pune la sfîntul potir... Atunci și Ioan Dudău nu voi să rămîna mai pe sus decît socru-seu. El scoase din desagi cozonacul...

mâncă cele mai multe insecte stricătioase și omidele acestora. Cucul nu-și face cuib, ca femeiușa să-și clocească ouăle ca celelalte pasări, ci-și pune ouăle în cuibul acelor pasări, ale căror ouă seamănă cu ale ei, așa că biata pasere neștiind cele întemplate, deodată cu ouăle ei, clocește și scoate pui și din cele de cuc. Cu toate acestea, deși puii eșiți din asemenea ouă sunt frați mașteri, pasărea respectivă nu-i alege, ci la toți le dă deopotrivă de mâncare până ce crește de pot sbura din cuib. Cucul își strigă tot numele seu, dar' printre cântat mai are și un graiu de ris.

Gheunoile, cari încă sunt de deosebite specii și mărimi, se numără între pasările cele mai folositoare ale pomilor și arborilor. Ele se urcă cu o iuțeală de admirat cu deosebire pe arborii și pomii mai bătrâni, totdeauna de din jos în sus, bat cu ciocul lor cel tare, ca cu un ciocan în scoarța lemnului bătrân, sub care se încuibază o mulțime de insecte, pe cari prin ciocănitul acela, le alungă către vîrf, apoi ascultă rîcoăitul lor și acolo unde s'au grămădit mai multe sparg scoarța și cu limba lor cea lungă și lipicioasă le adună apoi cu o poftă mare pe toate. De multe ori umblă și pe pămînt, rîcoie mușinoaiile de furnici, își bagă limba în acelea și apoi 'și-o trage încărcată de saci și furnici și le înghite cu plăcere. Cuibul 'și-l fac prin scorburi arborilor, pe cari le găuresc une-ori și ca de 15 metri de afund și acolo își depun apoi ouăle lor albe în număr de 6—8. (Va urma).

Trebuința unei statistice economice.

(Urmare).

I.

1. Câte suflete sînt în fiecare comună locuită de Români, și câte familii?
2. Câți capi de familie sînt agricultori?
3. Câți sînt meseriași?
4. Câți comercianți?
5. Câți oficiali?

II.

6. Câți plugari au casă și moșie și-și poartă carul și plugul?

— Cozonacul dlui căpitan, cinstite părinte... 'Mi-a zis să-l aduc întreg neatins și numai cu Sfinția Ta și cu Acsinia să-l mîncăm... Cozonac boieresc, Acsinia!... dela Firear-a-Coțcăi...

Și rupse cozonacul și... o minune!... Zing! zing! zing!... Curg din cozonac, unul, doi, trei, 30 de poli!*)... Toți rămân încremeniți, dar' Ioan ce mai ochi holba!

— Auzi, cozonac de Fire-ar Coțcăi? E dela fire-ar al lui Dumnezeu, cozonacul tîu, mă Ioane, zice rîzînd părintele Onufrie.

Eaca așa!... Căpitanul Gloanță pusese bine cei 600 de lei ai lui Ioan, în cozonac, ca să nu-i fure cineva ori să-l înșele vre-un pungaș...

— Să trăească căpitanul Gloanță, — zise Ioan aruncîndu-și căciula în naltul podului și podidindu-l laorîmîle, — când o fi vre-o bătălie mă pun în fața lui să nu-l ajungă glonț dușmănesc!

*) Un pol face 20 lei (19 cor. 40 bani).

7. Câți au numai casă, curte și grădină?

8. Câți sînt cu totul fără avere (zileri)?

9. Ce ram special de economie mai eșercită locuitorii pe lângă agricultură? (lemnăritul, grădinăritul, etc.)

10. Sînt cultivate grădinile:

a) cu pomi;

b) cu legumi;

c) este în comună grădină școlară și în ce stare?

11. Este în comună școală economică de repetiție:

a) confesională (românească);

b) comunală;

c) de stat?

12. Se cultivă în comună, și în ce măsură, plante de nutreț: trifoiu, lufă și napi; sau napi de zăhar, rapiță, etc.?

13. Au introdus Români, și anume câte:

a) mașini de sîmănat;

b) de îmblătît;

c) alte soiuri, și anume cari?

14. S'au introdus în comună soiuri curate de vite Pinzgau, și anume câte?

15. Este un taur comunal de acest soi?

16. Se află astfel de tauri și vite la cutare proprietar străin, sau la cutare curte domnească, și beneficiază într'un fel oare-care și Români de ele, pentru a-și îmbunătăți soiul lor de vite?

17. Este armăsar comunal? Și pune-se pond pe prăsirea unui soi mai ales de cai?

18. E hotarul comasat și de cînd?

19. S'au introdus rotațiunea în economie?

20. Se practică economia de trei hotare, lăsîndu-se ogor, sau economia de 2 hotare, sau altă împărțire, și care anume?

21. Cultivă-se în comună:

a) stupi (în coșnițe de sistem rațional, și în de cele obicnuite — și anume câți de un fel, câți de altul)?

b) vermi de mătășă?

c) alți rami economici?

22. E portul românesc în us:

a) la bărbați;

b) la femei?

— Omul lui Dumnezeu, căpitanul tîu, adaoșe părintele Onufrie, zuruind în palmă, ca un zaraf cei 30 de napoleoni.

— Da de glonți dușmănești!... — oftă Acsinia... Mai bine decât gloanțe și rîșboai, mai bine să ne ferească Dumnezeu și să țină sfînta pace în lume!

Eacă posnă!

Am uitat să dau povestei, la plecarea din București, azi dimineață, un praf de sare din pisălogul cumetrei... Noroc că biata mea poveste, lîncedă, nesărată, a fost ascultată de Carmen Sylva... Ca și Voltaire, care presupunea scriitorășilor ce voia să patroneze, tot spiritul ce ar fi pus însuș în cărțile lor, dacă le-ar fi scris el. Autoara 'Poveștilor Peleşului' va da povestei lui Ioan Istețul un prăvuleț din minunatul seu spirit!...

Sinaia, 1887.

23. Lucră-se și acum cânepa, inul și lâna, sau se cumpără mai mult bumbac, jolj, cartoane și haine gata de tîrg?

24. Făcutu-s'a ceva inadins pentru păstrarea portului național, sau pentru reintroducerea lui, dacă — eventual — a fost părăsit?

25. Luxul prinde rădăcini în popor, și cari sînt precursorii lui?

26. Patima beției ia dimensiuni?

27. Dar' patima jocului de cărți?

28. Cari anume alte patimi și obiceiuri rele?

29. Trece — prin vînzare — averea românească în mâni străine (ori numai la Români)?

30. Dar' dela străini în mâni românești?

31. Este vre-un tîner pregătît într'un institut:

a) agronomic;

b) de grădinărit;

c) de silvicultură;

d) de pădurărit, ori

e) de viierit, sau

f) într'un curs de lăptărit;

g) sau altfel de curs economic?

32. Se pregătesc acum tineri din comună în institutele și cursurile economice amintite în n. 31?

33. Ce face comuna politică și cea bisericească pentru promovarea diferitelor interese agricole? Anume:

a) a dat sau dă de present ajutor pentru prăgătirea unor tineri în outare institut sau curs agricol?

b) sau oum altfel?

34. Care e în general situațiunea materială a populațiunii? anume:

a) progresează, sau

b) regresează?

35. Început-a populațiunea a emigra? De cînd? Unde? În ce măsură? Cari sînt cauzele acestei emigrări?

III.

36. Câți meseriași români sînt în comună? Câți din fiecare fel:*)

argășitori,	friseri,	petrari,
argintari,	fotografi,	pălărieri,
bărdași,	gaitănari,	pardositori,
butnari,	grădinari,	postăvari,
berari,	gravieri în peatră,	pușcași.
căldărari,	hotelieri,	rachieri,
cismari,	juvaieri,	rotari,
ciubărari,	lânari,	sculptori,
cordoneri,	lacherieri (văpsitori de trăsuri),	sitari,
covrigari,	măcelari,	săpunari,
compactori,	mătășari,	sticlari,
cofétari,	mașiniști,	strimfari,
clopotari,	mășari,	tipografi,
cojocari,	morari,	turtari,
calapodari,	olari,	tapețieri,
curelari,	orologieri,	urloieri,
croitori,	organști,	văpsitori (de haine și tort),
croitoare,	pictori,	zugrăvitori de case
cărămidari,	pitari,	zidari.
cuptorari,	perleri,	
cuțitari,	pieptenari,	
fauri,	pânzari.	

37. Câte stabilimente industriale românești sînt în comună și ce fel? Anume:

a) plîu;

b) joagere (ferestrau);

*) Ar fi poate folositor a se face și conscrierea meseriașilor, industriașilor și comercianților străini.

- c) mașini de scărmenat lână;
- d) mașini de tors;
- e) rășboaiă perfecționată;
- f) mașini de cusut;
- g) mori;
- h) fabrici de spirt;
- i) alte stabilimente.

38. Câți fabricanți.

39. Câți din meseriași au învățat meseria în toată regula și au făcut praxa necesară?

40. Câți s'au calificat pe cale autotidactică?

41. De ce meserieși ar mai avea comuna trebuință.

42. Câți elevi de meserie sunt de prezent din comună (ori-unde ar învăța)? Și la ce fel de meserii?

43. Câți învață într-o școală industrială mai înaltă?

44. Câte cafe sunt de prezent (ori-unde ar fi ele așezate)?

45. Comuna politică ori bisericească ajută și ele cu ceva la creșterea elevilor de meserie și perfecționarea sodalilor din comună?

46. Se învață în școala din comună:

a) lucrul femeiesc de mână;

b) vre-un ram de industrie, (pentru băieți), ca: împletirea pălăriilor de paie, a corfelor ș. a. obiecte de răchită sau papură?

47. Este școală pentru învățaceii de meserii?

48. Ținutu-s'a, sau ține-se curs cu adulții, pentru ca ei să-și însușească dexteritate în confecționarea celor mai neapărat trebuincioase obiecte din sfera industriei agricole? Când? Din partea cui? Și cu ce succes? (Va urma).

LEBEDA.

În Anglia se prețuia în timpurile mai de demult foarte tare lebedă pentru frumoasa înfățișare, ce o are când plutește pe apă. Sub domnia regelui englez Edward IV-lea, regimul a dispus, că numai acei proprietari sunt îndreptățiți a ține lebede, cari au o moșie cu un venit anual de cel puțin 5 marce.

Lebedă are într'adevăr o înfățișare de tot plăcută pe apă, pe uscat însă nu mai este așa.

Lebedă este o pasăre, care își păzește ouăle sale și puii sei cu mare curaj, încât nu se teme nici de vulpi, nici de alte animale răpitoare. Carnea puilor de lebedă o putem consuma, a celor bătrâne este tare și fără gust. Lebedă ajunge o etate de peste 100 ani.

Lebedă își construiește cuibul din iarbă și din crengi, așezându-l între trestie. Ea începe a oua în luna lui Februarie, tot a doua zi, până ajunge la 6—8 ouă, pe cari le clocește în 6 săptămâni. Mamele își poartă puii pe spate, ear' după creșterea lor, îi dedau la înot, când apoi mama înoată înainte, ear' bărbătușul după ei.

Lebedă se nutrește cu plante și rădăcini de apă, broaște și insecte de apă. Cele sălbatice sunt pasări emigratoare, plecând în Octomvrie, se reîntorc în Martie. Lebedele îmblânzite se prăsesc mai cu spor, dacă le lăsăm și iarna pe

apă. Este consult ca să scurtăm ceva din aripele lor.

Lebedele încă sunt de mai multe soiuri, și anume cele sălbatice, numite cântătoare, lebede de Bevick, lebede negre și altele. Reghiannul.

SFATURI.

Furnicile din grădinile de legumi se pot prăpădi mai ușor presărând peste mușinoaiile lor var nestins și turnând apoi apă peste ele.

Poamele căzute, pe cari mulți le folosesc numai ca nutreț la porci, ne dau un oțet escelent, care e cu mult mai bun, mai sănătos și mai curat ca cel de fabrică. Din poamele căzute la finea lui August și în Septemvrie se poate face un must bun, pe care trebuie să-l lungim însă cu apă, fiind foarte acru, adăugându-i și zahăr. Și rachfu se poate ferbe din poame căzute. Se înțelege, că poame stricate, putrezite etc. nu vom folosi, căci acestea dau și oțetului și mustului un gust neplăcut.

Pentru nimicirea păduchilor de vite se recomandă următorul mijloc: luăm apă, în care au fert cartotii, lăsăm să se mai domolească, muiem în ea un petec de lână și frecăm cu el bine părțile corpului, unde stau așezați cei mai mulți păduchi. Cu toate-că acestia mor numai decât, e bine să repetăm frecatul acesta. După aceea le spălăm bine cu apă caldă, în care am topit săpun verde. Perii nu cad, când folosim mijlocul acesta.

Influența legumelor asupra sănătății. Leguma cea mai bogată în fer e spanacul, de aceea e o mâncare foarte sănătoasă pentru tinerime și pentru anemici. Celerul influențează asupra sistemului nervos, vindecă reumatismul și nevralgia, tomatele (pătlăgelele) sunt bune pentru ficat; ele conțin multă pucioasă, care e necesară pentru nervi. Morcovii escită apetitul, sălata și crastaveții răcoresc. Ceapa e bună pentru escitarea unui stomach slab. Aiul (usturoiul) și maslinele influențează asupra circulațiunii sângelui și măresc secretația scuipitului și a sucurilor gastrice. Ridichile sunt un bun apetitor.

Pentru stomach. O jumătate lingură de coriandru și cu o lingură de miere ferte într-o jumătate litru apă, din care luăm tot la o oră câte o lingură, fiind și dietă, direge stomachul stricat.

Contra catarului. Într'un vas mai mult adânc decât larg turnăm o lingură de prav de camfor și o umplem pe jumătate cu apă clocotindă. Peste aceasta punem o pânză de hârtie, al cărei vîrf îl rupem atîta, ca să ne încapă nasul. În felul acesta inspirăm prin nas aburii de apă 10—15 minute. Procedura aceasta o repetăm după 4—5 ore.

Scroatelor vîerite se nu le dăm nutreț prea bogat. Cel mai potrivit pentru ele e trifoiul, napii și cartofii ferți, făină, țărițe de grâu ori de orz și zăr. Nutrețul să-l dăm de 4 ori pe zi, mai bine în formă de cir, vara rece, iarna încălzit. Cocina să fie curată, așternutul de paie tăiate. Iarna le lăsăm ziua câtva timp într'un grajd mai mare, vara într'un loc cu iarbă, ca să facă mișcare.

Știri economice.

Esportul galițelor. Foaia noastră dela început a îndemnat pe Români să se ocupe cu prăsirea galițelor de soiuri mai nobile. Ca se vadă publicul cetitor, ce folos are țeara din prăsirea rațională a galițelor, facem o asemănare între bucatile esportate din anul 1899 și 1900, din care asemănare se vede progresul cel mare ajuns în această privință, cât și venitul cel imens, ce are țeara din esportul galițelor:

S'au esportat următoarele din anul 1899 și din 1900:

Sburătoare vie	5,376.713 buc.	6,814.723 buc.
Porumbi vie	3.203 "	5.412 "
Sburătoare ucise	109.336 m. m.	113.286 m. m.
Ouă	350.097 "	416.217 "
Pene curățite	1.402 "	1.899 "
Pene necurățite	27.872 "	28.906 "
Unsoare de găscă	336 "	415 "
Ficat de găscă	1.795 "	1.990 "

Din esportul acesta au încasat economii 71 milioane, 967 de mii 967 coroane.

Negoț de prune. Cei-ce vor să cumpere prune în cantități mari, să se pună în legătură cu dl Nicolae C. Floaș, comerciant în Vamos-Udvarhely.

Date statistice despre vite. Din statistica cailor și cornutelor mari din principalele țări, rezultă că la 1000 de locuitori găsim vite cornute mari:

Danemarca	capete 776
Serbia	573
Olanda	363
Austria	361
Francia	359
România	358
Ungaria	337
Germania	345
Anglia	299
Rusia	268
Belgia	234

Cucuruzul în America fiind cu totul compromis din cauza căldurii, se prevede că la toamnă cucuruzul nostru va fi foarte căutat.

Venitele bălților din Dobrogea exploatate în regie au fost în Iunie de lei 186.558, față de lei 113.935 încasați în Iunie anul trecut. Totalul veniturilor pe cele trei luni ale exercițiului curent e de lei 313.595, față de lei 224.772 încasați în perioada corespunzătoare a exercițiului trecut.

Comerciul de porci în România. După datele primite la ministerul de domenii rezultă, că în 23 din județele țării se găsesc 11.772 rîmători îngrășiți pentru esport.

CRONICĂ.

Vremea. Ziua Sfântului Ilie a adus furtuni în întreaga țară. În Sibiu fulgerul a aprins un edificiu economic, ear' în Turnișor a omorât mai multe vite. A trăsnet și în casa de lângă gimnaziul și biserica săsească, demolând coperișul.

În *Racovița* a trăsnet în casa unui econom de acolo, care a ars total. Soția economului a fost și ea lovită de trăsnet murind momentan. Patru copilași ai ei din imediată apropiere au rămas neatinși de fulger — dar' orfani de mamă!

În *Rusciori* a trăsnet pe un Sar, care era la câmp la lucru. Un cal al acestuia a rămas mort, ear' omul a fost adus la spitalul din Sibiu. În *Sebeșul-inferior* a trăsnet într-o clăie de fân a unuia, care a ars până la pământ, scăpând numai parul. Imprejurul căruia era așezat fânul. Parul acesta îl împrimutase omul dela preotul din sat fără știrea acestuia. În *Galați* (l. Făgăraș) trăsnetul a aprins patru șuri. În *Oprea-Cârțișoara* femeia unui văcar alergând cu saricele la copilașii ei de pe câmp, a fost trăsnetă așa de grozav, că a făcut-o neagră. În urma ei au rămas 4 copii. În *Arpașul-de-sus* a ars o șură cu tot ce era în ea și împrejurul ei. În *Găbud* și împrejurime apele au risipit clăile de grâu și fânul; ear' vijelia a smuls pomii din pământ. În *Blaj* a descoperit case și a rupt arbori, la *Deva* și *S.-A.-Uyhely* a căzut grindină ca nuci, stricând vii și pometuri, în *S.-Ana* a trăsnet pe un bărdăș. Furtuna a băntuit și pe la *Cluj*, *Timișoara* etc. aprinzând edificii, clăi și omorând oameni. Și pe când pe la noi erau aceste vărșări de apă, în *Belgradul Sârbiei* cădeau oamenii morți de căldură, ear' prin *Viena* și *București* inebuniu, tot din cauza căldurii, femei pe stradă.

Tinerimea română din Zărnești invită la producțiunea teatrală și musicală de Duminecă, 29 Iulie (11 August) a. c. Inceputul la 7^{1/2} ore seara.

Logodnă. Domnișoara *Lucreția Bunea*, fiica dlui *Arseniu Bunea*, secretarul comitetului adm. al fondurilor grănițrești din Sibiu, s'a fidațat la 3 l. c. în *Blaj* cu domnul *Iacob C. Domșa*, teolog absolut. Felicitările noastre!

Grof — spălător de rufe. Se vede, că contelui *Keglevich Róbert* din *Pesta-nouă* nu 'i-a mers grofește, căci în săptămâna trecută a publicat un anunț, prin care încunoștințează publicul, că la el se pot spăla și curăți rufele în modul cel mai perfect și cu prețurile cele mai moderate.

Om mâncat de porci. În *Macău* a eșit bătrânul *K.*, pe când nevastă-sa nu era acasă, în curte. Suferind de sgârșiri de inimă, a amețit și a căzut jos. Niște porci s'au apropiat de el și 'i-a ros toată carnea de pe corp. Când s'a reîntors nevastă-sa, a mai aflat numai oasele bătrânului ei.

Tigarea și căratul. *Todor Iuga* din *Stamora* căra bucate dela câmp. Pe car era nevastă-sa cu băiețelul lor de 3 ani. Iuga își aprinse țigara și lemnul se vede, că a ajuns între snopi, când 'i-a aruncat. N'a trecut mult și din car isbucni o flacăra uriașă. Oaia se spăriară, fără-ca el să 'i poată reține. Femeia a sărit din car, dar' căzută așa de rău, încât rămase moartă. Copilul a ars scrum.

Țigani tăioșinari. În comuna *Hidaș* din comit. *Aradului* a isbucnit un foc, care a pustiit jumătate satul, arzând și șese oameni. Focul a fost pus de Țigani cortorari, ca să se răsbune pentru-că nu li-s'a dat voie să stea în sat.

Înecați. Doi băieți scaldându-se în *Arieș* la *Agârbiciu*, au fost duși de valurile apei. Unul s'a înecat, celalalt a scăpat.

Oficer degradat. După-cum spun foile ungurești, locotenentul de honvezi *Andor József* din *Orade* a fost degradat din cauza purtării lui scandaloase și a multelor datorii murdare. El a fost dus la *Budapesta* cu escorta.

Jertfa unei glume. Economul *I. Weinber* din *Petrovoselo* avea un cal foarte frumos, cu care se fălea el de multe-ori. Prietenii lui îl necăjeau de multe-ori, că în curând îi va fura cineva calul. Ca să nu se întemple lucrul acesta, el își așază patul în curte și se culcă acolo cu pușca lângă el. Într-o seară fiind în cărcimă, eară îl spăria un cunoscut, că în noaptea aceea îl vor fura calul. El crezută și se duse acasă. Prietenii rămași în cărcimă se vorbiră să 'i necăjească și plecară la el, ca să 'i scoată în glumă calul din grajd. Când se între în lăuntru, se pomeni stăpânul și impușcă. Cel mai bun prieten al lui căzută mort la pământ. Celalalt strigară să nu puște, că sunt cunoscuții lui; dar' era prea târziu.

Politia din Cluj. Zilele trecute eșiră doi polițiști beți dintr-o cărcimă și începură să atace pe trecătorii de pe stradă. Un sergent-major dela honvezi, *Al. Gödri*, fratele judei de instrucție din Sibiu, a fost străpuns de acestia, tot așa a pățit și un măcelar, care a sărit în ajutorul nefericitului. Amândoi sunt morți. Cetățenimea indignată a ținut o întrunire, în care s'a desbătut cu cea mai mare aprindere asupra acestor omoruri. Iritată din seamă afară, 'i-a fost destul să vadă pe un polițist îndreptându-se cu sabia în mână contra unui om beat, ca să se arunce asupra polițiștilor. Acestia au fost urmăriți până la casa orașului, ale cărei ferestri au fost sparte de mulțime. S'au reevirat numai decât două batalioane de soldați ca să mențină ordinea. Mulțimea s'a îndreptat apoi către închisoarea orășenească, au spart porțile și au liberat pe toți cei închiși. De-acolo s'au dus la locuința căpitanului de poliție zdrobind tot ce au aflat. Abia după-ce s'au mai reevirat două batalioane s'a putut restabili ordinea. În decursul nopții întregi au circulat prin oraș patrole de soldați și gendarmi, căci unde vedeau locuitorii vr'un polițist, îl atacau. Nu înzădar e *Clujul* »capitala» »Părților ardelenice».

La fondul de 20 bani întemeiat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu» pentru acuirarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români din Sibiu, au contribuit următorii: *Dl Toma Haneș*, secretarul băncii »Făgețana» din Făget, pentru sine, pentru soția sa *d-na Hermina n. Schelegean* și pentru copiii sei *Brutus*, *Hortensia* și *Tiberius Haneș*, în total 2 cor.; *dl Iuliu Schelegean*, funcționar la prima oasă de păstrare patriotică în *Budapesta* 2 cor.; *N. N. (Brașov)* 1 cor.; *dl Mihail Brădicean*, candidat de advocat (Sibiu), *Ioan Popa*, paroch; *Eufrosina Popa n. Sorea*, *Aurel Ioan Popa*, *Isaia Andreiu*, *Valeria Victoria* și *Octavian*, (*Arpașul-de-sus*); *George Scrob*, paroch; *Ana Scrob n. Mocan (Săcătura)*; *Chirion Holerga*, econom; *Maria Holerga*, *Ioan Holerga*, cleric abs.; *Ana și Maria Holerga (Măgarei)*; *Ioan Alexandru*, paroch; *Eugenia Alexandru n. Păreu*; *Maria*, Au-

reliu, *Romul*, *Remus*, *Eugenia* și *Victoria Alexandru (Ilimbav)*, fiecare câte 20 bani; *Vincențiu Orășan*, paroch (*Agârbiciu*) 2 cor. *Iustin Teglă*, paroch (*Deag*) 1 cor. și *Alexandru Borcia*, paroch (*Seliște*) 2 cor.

Desconsiderarea limbii românești. Pe linia căii ferate *Panciova—Bechiohercul-mare*, *Panciova—Vrșeț* și *Alibunari—Bechiohercul-mare*, înștiințările necesare aflătoare în cupeuri sunt făcute în limba maghiară, germană, sârbă, slovacă și franceză.

E foarte caracteristic, ba chiar revoltător, că numai în limba română nu s'au făcut acele înștiințări, cu toată că majoritatea locuitorilor sunt Români. Români au contribuit cu sute de mii de florini la clădirea susnumitelor căi ferate. Ce au de a face avisurile în limba franceză? Oare mai mulți Francozi oălțorese pe acele căi ferate, decât Români?

Propagandă cu fapta. Drept răspuns la atacurile presei și societății maghiare șoviniste în contra teatrului german din *Pojun* și în contra directorului acestui teatru, 6 burgezi germani și reprezentanți orășenești au pus la dispoziția directorului *Relle* un împrumut de 12000 de coroane pentru-ca teatrul să poată suporta lipsurile provenite din boicotarea Maghiarilor. O foaie germană face la aceasta următorul comentariu: Mai mult decât toate vorbele frumoase folosește fapta aceasta. . . Drept, dreptate și lege sunt pentru noi, dar' noi nu trebuie să orușăm nici o jertfă, ca să ne învrednicim de ele.

Post de cantor vacant. La parochia *Cetatea-de-baltă*, tractul *Târnavei*, se caută un cantor la biserica gr.-or., care se bucură de folosința casei, grajdului, curții și grădinii cantonale, de peste 6 jugere pământ arător și cositor, de 50 feldere cucuruz sfârmit și terțialitatea din stolă. Reflectanții să se prezenteze în o Duminecă sau sârbătoare la biserică și să 'și înainteze petițiunile în scris la comitetul parochial, cel mult până la 19 August st. v. *Cetatea-de-baltă*, 14 Iulie 1901. *N. Todoran*, proptop.

Aniversarea asasinării lui *Stefan Mihăileanu*. Parastasul ce a avut loc Duminecă în biserica *Sf. George* din *București* pentru odihna sufletului marelui patriot *St. Mihăileanu*, a fost oficiat de către *P. S. S. arhiepiscopul Calist*, asistat de clericul bisericii și diaconul macedonean *Porfirescu*.

După parastas s'a format cortegiul de peste 10000 de oameni.

Cortegiul ajuns la cimiter a fost primit de un cor ad-hoc condus de *Ioan Dimitrescu*. După terminarea requiemului s'au ținut discursuri.

Cu această ocazie a apărut din inițiativa comitetului organizator, un ziar unic, intitulat »*St. Mihăileanu*».

Amenințările Bulgarilor. Cu ocaziunea parastasului lui *Stefan Mihăileanu*, comitetul macedo-român de organizare a primit următoarea scrisoare anonimă din partea Bulgarilor: »Astăzi fiind aniversarea morții spionului *Mihăileanu*, noi urăm moartea tuturor cutovlahilor spioni. Să trăiască *Dumitroff*.
t. rain... bergc.

Mai multe scrisori cu același cuprins au fost găsite lipite în împrejurimile bisericii *Sf. George*. Aceste scrisori amenințătoare dovedesc, că comitetul criminalilor bulgari nu 'și-a încetat operațiile. Cuprinsul scrisorilor a fost comunicat imediat judei instructor *Florescu*, precum și reprezentanților presei, cari erau de față.

† Dr. Ioan Pop, distinsul vicar al Născudului, președintele fondurilor grănițrești, a răposat la 1 August n., lăsând în doliu numeroasă familie și prieteni, cari l-au prețuit și respectat.

In veci amintirea lui!

Preot în Bistrița. Am înțeles cu plăcere, că la dorința expresă a orașului Bistrița și a tractului așternută la consistorul gr. cat. din Gherla, episcopul și consistorul a denumit de preot și protopop pe simpaticul și pe de toți doritul părinte Gerasim Domide, preot în Rodna-veche.

Un nou neguțător român. Din Sîpēt (Bănat) ni se scrie: Numărul neguțătorilor români s'a înmulțit la noi încă cu unul. Duminecă, în 28 Iulie și-a deschis adică dl Teodor Cioloca prăvălia sa. Din timpuri vechi s'au fost așezat la noi în comună niște litfe străine, Jidanî, cari au făcut avere între noi. În timpul mai nou ne-am deșteptat însă și noi văzând năzdrăvăniile lor săvârșite fără milă cu poporenii nostri și ne-am hotărît să ne scuturăm de ei. Lupta s'a început acuma, poporul nu mai dă de o vreme pe la dughenele lor, așa că la urma urmelor au trebuit să-și vândă casele și pământurile și să plece în lume. Preoții și învățătorul, precum și alți poporeni s'au pus umăr la umăr și le-au cumpărat toate averile. Rămășița de tot mică a Jidanilor credem că încă va lua cât de curând lumea în cap. Acuma ne bucurăm, că și dl Teodor Cioloca și-a deschis prăvălia sa, ear' noi am făgăduit că cu toții vom cumpăra numai dela el și dela ceilalți neguțători români.

Un econom.

Doi procese câștigate. Aflăm cu bucurie, — scrie >T. R.< — că două procese purtate în contra coreligionarilor Sârbi au fost finalizate la înaltă Curie în favorul Românilor. Sunt procesele de despărțire hierarhică ale comunelor Parfia și Becichecul-mic din Bănat. În ambele procese sentența, cu putere de drept, sună pentru împărțirea întregii averi, acum aflătoare în mâna Sârbilor, în două părți egale, dintre cari o parte se rămână la Sârbi, ear' cealaltă se fie predată Românilor. După sentența, aproape de neînțeles, adusă în procesul de despărțire al comunei bisericesti române din Fabricul Timișoarei, ne cade bine a pute înregistra această știre îmbucurătoare.

Speculă — nereușită. Cismarul Balogh din Orăștie, fiindu-i casa cam slăbuț, și-a pus de gând să zidească una nouă. Spre acest scop a alergat după oavenți prin oraș, ca astfel să ridice dela o bancă oare-care suma necesară. Însă fără nici un rezultat. Supărat de acest lucru și-a făcut o idee criminală în cap. Anume în conștelegere cu femeia sa, într'una din zilele trecute s'a pus și a scos toate obiectele din casă, îngropându-le în grădină, după aceea au dat foc la casă și au plecat în oraș, în credința că casa va arde. Este de notat, că casa a fost asigurată, și în chipul acesta a voit să stărcă bani dela banca de asigurare, ca să-și zidească una nouă. Dar' specula nu i-a reușit, căci vecinii au descoperit mișelă, și au localizat focul. D-nul cismar și femeia se află acum la răcoare.

Un „artist“ maghiar. Locotenentul de husari, baronul Vécsy și-a petrecut în Raab toată noaptea cu teatralistul Bela Lomniczy, care e și oficer în rezervă. Dimineața observă, că-i lipsesc 440 cor., hărții de valoare în suma de 3000 cor. și orologiul de aur. Denunțând cazul gendarmeriei, aceasta a cercetat la Lomniczy, aflând ascunși într'o oală cu flori 130 cor. și o batistă a baronului. Furul e arestat.

Din statistica lunii Iunie. În Iunie s'au născut 57.323 copii vii și 1074 morți. Au murit 16.804 copii sub șapte ani și 17.681 persoane peste 7 ani. Creșterea naturală a populației a fost deci de 22.838 suflete. Cel mai mare număr al născuților a fost în ținutul de dincoace de Tisa, cel mai mic în Bănat, unde au fost și cele mai puține casuri de moarte. Cununi, au fost 12.074. — De ofiță au murit 5744, de anghină difteritică 379, de tuse convulsivă 452, de scarlatină 699 și de lingoare 298. — Focuri au fost 927, păgubind 2357 de gazde cu 2 mil. 144 mii 635 cor. — Pașapoarte s'au dat 7124, între cari pentru America 1920, România 1689.

Esplosiune. În Filadelfia (America) s'a întâmplat o esplosiune de eter, care a dărâmat cinci case, uciugând 10 oameni și rănind greu 40.

Reuniunile slovacești din America. Se știe, că o mulțime din Slovaci, siliți de sărăcie și de oblăduirea părintească dela noi, au luat drumul Americii. Pătrunși de însemnătatea asocierii au înființat multe societăți în America, așa că cu greu se poate perde vreunul dintre ei acolo. În fruntea societăților stă >Katolicka slov. jednota< și >Narodny slovensky Spolok<, cari numără fiecare 14.000 membri. Afară de aceea mai au încă câteva societăți cu câte peste 5000 de membri. Pe lângă aceste societăți culturale și-au înființat și bănci, apoi institute de asigurare, cari numai anul trecut au plătit aproape 500 mii de coroane la membrii. Nu s'au mulțumit numai cu atâta, ci și-au înființat și câteva gazete, pe cari nu este Slovac care știe ceți și scrie să nu le aboneze. Frumoasă pildă și pentru noi.

Lumina electrică la sate. În Gusterița, lângă Sibiu țeranii își mină mașinile de treerat cu electricitate, adusă pe sirmă din Sibiu. În curând se va introduce lumina electrică și în casele și grajdurile multor țerani.

Sinucidere. Toader Zan din Beliu, venit în toamna trecută dela miliție, s'a hotărît, ca tot omul cu cap, să se însoare. S'a și dus în comuna vecină la pețit, dar' a fost respins de părinții fetei. De supărare și-a tras un glonț în inimă.

Sărutarea lui Iuda. Petru Popa din Așchileu se duse la țirg cu un juculeț, ca să facă vre-o doi bani pentru necazurile zilei. Vita o vându cu 60 cor. Pe drum se întâlni cu un prieten vechiu, Vasile Iloțupan. Acesta de bucuria întâlnirii îl sărută cu foc. Când sosi Petru acasă, se văzu fără bughilarul cu bani. Iute înștiință gendarmeria, care cercetând află bughilarul cu bani la >prietenul< lui.

Încercare de inveninare. Haiducul orașului din Dobrișin a încercat să-și invenineze soția. El a fost îndemnat la această crimă de-o bucătăreasă, care trăia în neleguire cu el și căreia îi făgăduise, că o va lua de nevastă dacă va ajunge veduv.

Prietenie maghiară-croată. În Zagreb Croații au murdărit tabla cu text unguresc pusă pe edificiul institutului de credit de-acolo.

Copil ucis de furnici. În luna trecută s'a dus în Marienbad o femeie cu pruncul ei de 5 săptămâni la câmp să lucre. Ea-l puse în iarbă și-și văzu de treabă. Într'aceea copilul începă să strige, fără-ca ea să-l iee în seamă. Mergând după un pătrar de oră la copil, îl află negru de furnici. Abia mai gema. Până seara a murit.

Dela petrecerile noastre. În 12 I. tr. st. n. s'a ținut în comuna noastră Ardușat o petrecere populară împreună cu concert și producțiune teatrală de următorul program: S'a predat prin membrii corului vocal din Ardușat >Sărăcele lucie< comedie populară într'un act, de Iosif Vulcan, căreia i-a premers doina >Haid feciori să cântăm eară<, cor mixt de I. Vidu. După scena IV. >Bobocel și inele<, cor bărbătesc, ear' cu finea acestei scene s'a cântat >Nevasta care iubeste<, cor mixt de Musicescu. După scena XVI. s'a cântat >Sună buciumul de-alarmă<, cor mixt de Ioan R. Simonescu și în urmă s'a cântat >Foc verde de bujor<, cor mixt de Costescu. Încheindu-se producțiunea a urmat jocul. Înainte de masă (cina comună) s'a cântat >Rugăciune<, cor bărbătesc de T. Teodorescu, după cină >Moțul la drum<, cor bărbătesc de I. Vidu. Reușita acestei petreceri a uimit publicul român și pe numeroșii străini cu atât mai mult, că poporul ardusădan a fost espus numai în anii trecuți la multe rătăcirii și frecări. Asta se poate mulțumi, numai și numai dlui cantor-învățător Alexandru Anderco, conducătorului nostru, care în fruntea alor 110 persoane stă înaintea publicului, cu a căror instruire în cântările bisericesti ridică inimile către D-zeu, ear' în cântările naționale înflăcărează pe toți. Acestea le-a săvârșit cu puternicul ajutor al parochului nostru local, dl Dionisiu Branu. Cu câte 1 cor. au suprasolvit d-nii I. Serb, ppresb. în Șomcuta, Elie Pop și V. Muntean. V. Șpan, cassar.

Avis. După-cum se știe, mărfurile de parfumerie în România sunt foarte scumpe, pentru aceea ne ținem de datorință a atrage atențiunea stim. cetitorii, cari trec în călătoria d lor și prin orașul acesta, asupra inseratului renumitei și cinstitei parfumerii Meltzer, dela care se pot aprovisiona cu parfumeriile de lipsă.

Știri din piață. Mediaș. Grâu hl, 10—10.50, secară 7.50—8, orz 7—7.50, ovės 6.50—7, mazere 9—9.50, fasole 9.50—10 cor.

Sibiu. Grâu, hl, 10.80—11.40, secară 7.60—8.20, orz 7.20—7.60, ovės 5—6, cucuruz 8.20—9, cartofi 2—2.40 cor., ouē 6 buc. 20 bani.

Oradea-mare. Grâu, m. m., 13.40—14.40, secară 11.60—12, orz 10.60—11.20, ovės 11—11.40, cucuruz 9.60—10.

Bursa din Budapesta. Grâu bănațenesc, 50 chlgr., 7.45—7.90, secară 6.55—6.85, orz 6—6.40, ovės 6.35—6.70, cucuruz 5.20—5.30.

Concurse bis-școl Archidieceasa gr.-or. Sibiu. Parochia din Hălchiu (ppr. Brașov). Stațiunile învățătorești din Orăștie, Șibot, Pischinț, Homorod, Glod, Măgura (ppr. Orăștiei), Bedeleu, Buru, Mogoș-Mămăligani, Muncel, Ocilișul-mic, Orești, Poșaga-de-șos, Runc, Valea-Lupșei (ppr. Lupșei), Berivovimici, Comana-infer, Cuciułata, Dridiț, Făgăraș, Herseni, Luța, Ludisor, Perșani, Sămbăta-inferioară, Sămbăta-superoară-rēs., Sercăița Toderița, (ppr. Făgăraș), Agărbiciu, Banabic, Hidis, Săn-Mihaiu, Botez (ppr. Turda).

Diecesa gr.-or. Arad. Parochiile din Toracul-mare, (ppr. Comloș) și Pauliș, (ppr. Radna). Stațiunile învățătorești din Curățele cu filia Pocioveliste, Apatin (ppr. Boroșineu), Chisindia (ppr. Buteni), Cladova, Leucurești (comitatul Caraș-Severin), Curtici (ppr. Chișineu), Cetea, Valea-mare, Boteu, Balale, Picleu, Tăleuș, Chigic, Copăcel, Magiești, Zoran, Ponora Danus, Balnaca (ppr. Peștes).

Diecesa gr.-cat. Gherla. Tășnad (comit. Sălagiu) cu terminul de 28 Aug. n. (vezi inseratul!)

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlul Gavril Bude, inv. Condițiile le-am comunicat în »F. Poporului«. Mai scrieți odată dlul Schuster, dacă puteți nemțește. Stipendii cereți când veți vedea publicându-se concurs.

Dlul M. L. în B. Anunțuri de logodnă și cununțe netipărite nu putem publica, fiindcă am pățit-o cu câțiva »glumeți«.

»Nu mă uita«. Poesii »făcute« nu putem publica.

Dlul At. Bradeanu, Chisindia. Cele trimise se potrivesc pentru o foale literară, nu populară ca a noastră.

Dlul T. Ciolac, Comloșul-mare. Dacă nu s'a spus în sentență anume, că-și pierde oficiul, nici consistorul nu-l trage la răspundere, are drept.

Dlul G. Sandru, Săcalul-de-pădure. Se vede, că raportul d-tale a fost dintre cele nesubscrise, pe cari nu le-am publicat; pentru-că noi nu putem lua răspunderea pentru lucruri nou necunoscute.

Ab. 2792, Toracul-mic. Femeia nelegiuită, — e destul de trist, că vă incurcați în felul acesta, — nare nici un drept la averea bărbatului, cu care trăește în nelegiuire. Pentru cele 4/5 luni ea poate să ceară însă plată de servitoare, pentru-că a muncit acolo.

Pentru redacție și editură responsabil: **Victor Lazăr.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: **Iosif Marschall.**

Un învățăcel

se caută pentru prăvălia de fer și coloniale a lui **Nițiu Dima** din Hunedoara (Vajda-Hunyad).

[58] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea stațiunii de cantor-învățător gr.-cat. eventual numai de învățător sau învățătoare din **Tâșnad** (Sălagiu p. u. loco) se escrie *concurs* cu termenul **28 Aug. n. a. c.**

Salar anual:

1. Cuartir și grădină de legumi; 2. ajutor de stat 597 cor.; 3. didactru 38 cor.; 4. repartiție 120 cor.; 5. stolare 50 cor. Total: 800 coroane.

Între condițiuni egale cantor-învățătorii vor fi preferiți învățătorilor ori învățătoarelor, în cas când numai învățător sau învățătoare s'ar alege, titularul va beneficia numai de salarul specificat sub 1—3.

Concursa pot numai indivizi calificați.

Se recere prezentare în personă, ear' dela cantor-învățător probă de cânt.

Pentru senat:

Georgiu Stanciu,
preot gr. cat., pres.

[59] 1—1

Franzbranntwein-ul
lui
BRÁZAY,
cel mai răspândit
și mai neescapționabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui
Coloman Brázay,
Budapesta, IV., Muzeum-körut nr. 23.

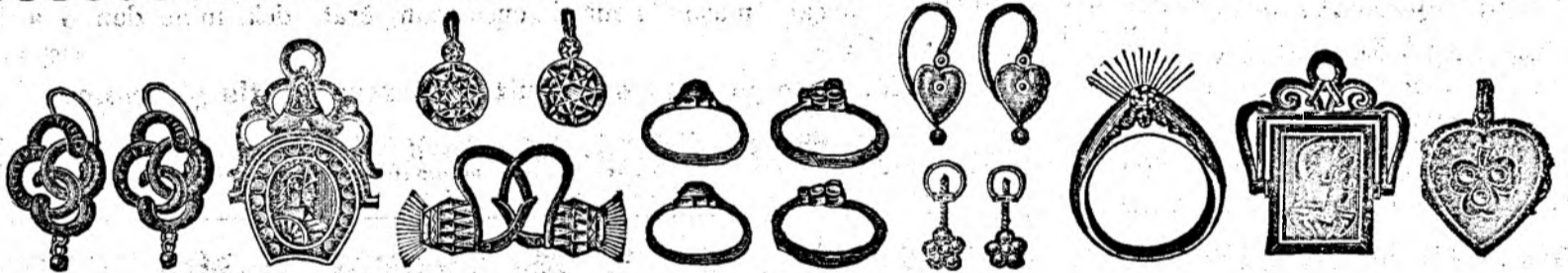
Căderea părului. Franzbranntwein-ul e un mijloc escelent, pentru spălarea părului, căci întărește pielea și rădăcinile părului, împedecând astfel căderea acestuia. În scopul acesta spălăm părul bine cu el seara înainte de culcare și dimineața după sculare. 52 9—52

Feriți-vă de imitațiuni.
Fiți cu atențiune la marca de apărare.
Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Parfumeria Meltzer!

Unicul magazin în Transilvania pentru specialitățile de parfumerie.

Marfa, care se desface în proporții foarte mari, e totdeauna proaspătă și ieftină, serviciul e prompt. Mare varietate în săpunăria medicală și de toaletă, în parfumerie, bureți de spălat, perii de dinți și alte articole pentru îngrijirea dinților, ape de cap, pomăzi și brillantine, pudre, feruri de ars părul ș. a. ș. a. 56 2—6

Atelier pentru oroloage nouă,
reparaturi și optică etc.

Și cea mai neînsemnată comandă
se esecută prompt și cu reîntoar-
cerea postei și totdeauna cu garanție.

Prospecte bogat ilustrate,
gratis și franco.

Julius Erös,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5.

Cel mai mare deposit de
oroloage, juvaerice, argintării și
aurării din Transilvania, recomandă
ieftin și bun toate produsele ciasor-
nicărilor, juvaergiilor și opticienilor.

Cercei double veritabili de aur fl. 1.50.
Deșteptător dela fl. 1.60 în sus.
Oroloage de buzunar dela fl. 2.30 în sus.
Oroloage de părete dela fl. 2.10 în sus.
Cercei veritab. de argint dela fl. —.50 în sus.
Cercei ver. de aur dela fl. 1.50 în sus.
Inele veritabile de aur dela fl. 2.50 în sus.
Lanțuri ver. de argint dela fl. l.— în sus.
Inele veritabile de argint dela fl. —.50 în sus.

Nr. 183 A.
Orologiu de nichel remon-
toir, 50 mm., calitate bună
fl. 3.40, același de calitate
mai bună fl. 4.10, același
cu 3 copereșinte tari fl.
4.40, același cu trei cope-
reminte de calitate mai
bună fl. 5.75.

Nr. 194 A.
Orologiu de dame verit.
de argint cu copereșment
duplu fl. 6.75, același
cea mai fină calitate
fl. 10.—

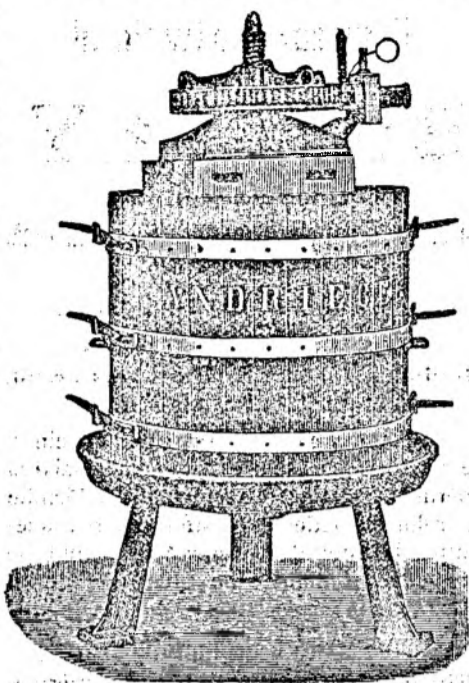
Nr. 200 A.
Orologiu de dame verit.
de aur, 14 carate, 30 mm.
diametru, frumos gravat,
cu copereșment duplu fl.
20.—, același în cali-
tate mai bună fl. 30.—,
același de argint fl. 7.50.

Nr. 187 A.
Orologiu de domni remon-
toir de ruolz (Neusilber),
cu 3 copereșinte tari și
frumoase, 50 mm., și exact
fl. 4.50, același în calitate
mai bună fl. 5.50, același
de argint fl. 6.75, același
de argint mai bun fl. 8.50.

Nr. 196 A.
Orologiu de dame verit.
de aur, 14 carate, foarte
frumos fl. 20.75, același
foarte tare fl. 27.50.

Nr. 123 A.
Orologiu de oțel negru,
frumos și cu garanție fl.
3.40, același cu mașinerie
foarte bună fl. 4.50, ace-
lași cu copereșment duplu
fl. 4.50, același cu cope-
remint cu mașinerie foarte
bună fl. 7.50.

[46] 6—52

Pentru facerea de
vin din poame și struguri
recomand escelele mele

Teascuri.

Mori de poame și struguri
de ori-oe mărire, 57 1-6
cu prețurile cele mai moderate
și de o executare ireproșabilă.

Andrei Rieger,

fabrică de mașini agricole, turnătorie de
fer și magazin de ferărie în Sibiu.

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

Encrat după o fotografie, tipărit pe carton fin,
în mărime de 24x32 cm. Îl trimite francat
pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni

Schimbare de local.

Imi permit a anunța onorabilului public, că locuința din strada Ocenei,
dela Dragonerwache, mi-am strămutat-o în casa proprie

Strada Nouă nr. 12.

Totodată aduc la cunoștință, că în atelierul meu se află **gata** tot
felul de **încălțăminte pentru bărbați, femei și copii**, pe
lângă prețurile cele mai moderate.

Comande se efectuează cu cea mai mare punctuositate.

➡ Marfă solidă și ieftină. ⚡

Pentru spriginul și încrederea și pe mai departe a publicului român,
atât din oraș, cât și dela sate, se roagă

Cu toată stima

Sibiu, în luna Iulie 1901.

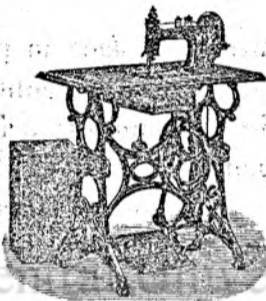
Zaharie Aron,
măiestru cismar.

55 8-5

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul meu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat.

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

➡ Seidel & Naumann, G. M. Pfaff. ⚡

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se
află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut
de ori-ce fel sunt executate **prompt, ieftin și conștientios cu garanție**.
Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani
garanție.

[42] 5-

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

Fabrică de casse.

Subscrișul imi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

➡ Instalare de lumină Atycelen. ⚡

Gustav Moess, [2] 14-
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăci-mare Nr. 8.